

Henrika Tandefelt
Porvoo 1809

Juhlamenoja ja tanssiaisia

Maaliskuun 25. päivänä 1809 kaksi keisarillista airutta ratsasti pitkin Porvoon katuja ja julisti, että seuraavana päivänä alkaisivat maapäivätoimet. Suomen neljän säädyn edustajat valmistautuivat juhlamenoihin ja vakavaan työhön säädyissä. Kaupungissa kuultiin viimeiset vasaraniskut Pappilantullin luo nousseelta kunniaportilta, josta keisari Aleksanteri I saapuisi kaupunkiin, ja tuomiokirkossa sekä lukion ”valtakunnansalissa” viimeisteltiin valtaistuinta ja sen koroketta. Oltiin perusteellisten valmistelujen loppusuoralla.

Ennen kuin oltiin näin pitkällä, oli käyty intensiivisiä neuvotteluja sekä Pietarissa että Suomessa. Suomessa paikallishallinnon virkamiehet saivat ottaa vastuulleen uusia valtiollisia tehtäviä.

Maapäivien juhlamenoja ja politiikkaa oli kaavailtu Pietarissa, mutta maapäivät noudattivatkin Ruotsin valtiopäiväperinteitä, joille ei ollut vastineita Venäjällä.

Porvoon kaupunki oli perin pohjin kuurattu, ja sinne oli luotu käytännön edellytykset järjestämällä osanottajille majoitustilat ja kokoushuoneet. Kaikki tämä tapahtui aikana, jolloin sota vielä riehui Ruotsin ja Venäjän välillä ja koko Euroopassa.

Henrika Tandefelt seuraa teoksessaan maapäiviä niiden suunnittelusta syksystä 1808 alkaen aina heinäkuun 1809 päättäjäisiin. Sen ohella, että neljä säätyä paneutuivat keisarillisiin esityksiin, maapäiviin kuului oleellisena osana suuri määrä arvokkaita juhlamenoja. Kirja selvittää perusteellisesti, kuinka maapäivien tärkeät valtiolliset aktit, seremoniamuodot ja juhlat auttoivat vakiinnuttamaan maan uuden järjestyksen.

Henrika Tandefelt (s. 1972) on filosofian tohtori ja tutkija. Hän väitteli vuonna 2007 aiheenaan Kustaa III:n roolit hallitsijana. Väitöskirja ilmestyi muokattuna nimellä *Konsten att härska. Gustaf III inför sina undersåtar* (SLS, 2008). Kirjalle myönnettiin 2009 Ruotsin Akatemian Axel Hirsch -palkinto, joka annetaan korkeaa taiteellista ja kulttuurihistoriallista tasoa olevalle elämäkerralle. Vuotta aikaisemmin Tandefeltin sähköiselle väitöskirjalle myönnettiin Svenska litteratursällskapetin palkinto Gustaf III:s minne -rahastosta. Henrika Tandefelt on julkaissut myös artikkeleita 1700-luvun kulttuurihistoriasta ja Porvoon valtiopäiviin liittyvistä tapahtumista.

Porvoo 1809 - Juhlamenoja ja tanssiaisia on ilmestynyt myös ruotsiksi Svenska Litteratursällskapet i Finlandin kustantamana.

Henrika Tandefelt
PORVOO 1809
Juhlamenoja ja tanssiaisia
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Sidottu, kuvitettu
ISBN 978-952-222-077-6
ISBN 978-951-583-175-0 (SLS, ruotsiksi)

Kansikuva ja kirjailijan kuva:
www.finlit.fi/lehdisto, laura.kimari@finlit.fi